

Kasper en Lumbricus

Colofon

ISBN: 978 94 6365 567 5

1e druk 2023

© 2023, Pieter Stoer

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Drukwerk: CSL digitaal B.V.

Illustraties binnenwerk en omslag: Lowys van der Poel

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Kasper en Lumbricus

Pieter Stoer

FRIESLA

TERRAGROTTA

ND

LAND

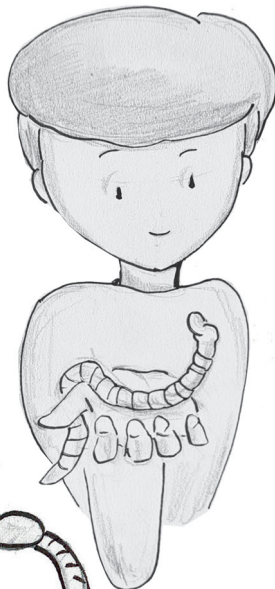
SCHIERMONNIKOOG

WARDEN

LAUWERD

BUITENPOST

OP DEZE KAART ZUL JE
TEVERGEEFS ZOEKEN
NAAR EKELUM. HET
TERPDORP IS OMGEVEN
MET MYSTERIES. HELP
KASPER EN LUMBRICUS
OM ZE TE ONTRAFELN.
MAAR PAS OP: HET IS
NIET ALTIJD ZOALS
HET IS ...

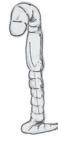

Voor Douwe: omdat het verhaal met jou is begonnen

INHOUD

DEEL 1: HET GEHEIM VAN DE TERP	9
WORMEN WEETJES	124
DEEL 2: DE KRUIDENTOVENAAR VAN EKELUM	127
HET VERVOLG	267

DEEL

HET GEHEIM VAN DE TERP

Het geheim van de terp is het eerste deel in de vervolgserie van *Kasper en Lumbricus*.

Het verhaal is opgebouwd uit vijf delen en beschrijft een reeks van mysterieuze gebeurtenissen en ontdekkingen in het licht van de geschiedenis van Friesland.

Inhoud

1.	Een vreemde ontmoeting	13
2.	De redding	19
3.	Op reis	27
4.	Aardpotten	36
5.	De herdershond	45
6.	Dood spoor	54
7.	De vondst	63
8.	Sceatta	70
9.	Afluisteren	79
10.	Het verhaal van grootvader Terrestris	88
11.	Graven in de terp	97
12.	In de krant	109
13.	Het afscheid	115

Hoofdstuk

Een vreemde ontmoeting

“Nou, doe, ik ga!” Kasper smeed met een klap de achterdeur dicht en trok een sprintje naar zijn fiets. Zijn moeder riep iets, maar dat kon hij niet verstaan. Hij had haast. Simon stond natuurlijk allang op hem te wachten op het voetbalveld. Zijn ogen flitsten door de achtertuin. Gisteren lag zijn bal nog in het gras. Zou Amy, zijn zusje, hem weer gepakt hebben?

“Kasper, ben je niet iets vergeten?”

Zijn moeder stond grinnikend in de deuropening, met de bal in haar handen.

“Zoek je deze? Je moet opschieten, hoor. Hier, vangen!”

Kasper plukte de bal uit de lucht, perste hem tussen de schuine en de rechte stang van zijn fiets en racete zonder om te kijken weg. Naast de schuur trapte hij nog eens extra hard op de pedalen. Gelukkig, het tuinhok stond open. Hij kon zo de steeg in duiken en doorfietsen naar de Bloemendreef. Van daar was het niet ver meer naar het voetbalveld.

Benggg!!

Zijn voorwiel bonkte op een steen en zijn fiets schoot onderuit. De voetbal stuiterde met een grote boog de tuin in. Versuft bleef Kasper op de tegels liggen. Terwijl hij zich oprichtte om zijn bril van de grond te pakken, voelde hij een stekende pijn bij zijn rechterknie. De spijkerstof was gescheurd en er sijpelden bloeddruppels door het gat. Het achterwiel van zijn fiets draaide nog en maakte een vreemd slepend geluid. Zijn moeder was zeker naar binnen gegaan, anders had ze hier allang gestaan.

Ze zou niet blij zijn met het gat in zijn broek. Hij was vergeten een oude broek aan te trekken.

Psssstttt, pssssttttt ...

Het geluidje viel nauwelijks op door het ruisen van zijn wiel. Was dat zijn achterband die leegliep? Hij boog zich met een pijnlijk gezicht over zijn fiets. Er druppelde bloed op de grond. Zijn fietsbanden waren nog steeds hard.

Psssttt ...

Nu hoorde hij het weer. Het gesis kwam ergens anders vandaan. Hij veegde het bloed bij zijn knie weg en ging moeizaam staan. Hij hinkte naar de andere kant van het pad en duwde een overhangende tak opzij. Zat iemand hem hier voor de gek te houden? Dat zou echt iets voor Simon zijn; hij had wel vaker van dit soort geintjes.

Hij schopte wat rottende bladeren opzij en deed een stap naar voren. De eerste groene voorjaarsplanten priemden al door de grond. Had hij hier niet samen met zijn vader narcissen geplant? Hij wurmde zich voorzichtig onder de struiken. Als Simon zich hier had verstoppt, had hij hem nu wel gezien. Zijn neus raakte bijna de grond. De aarde rook vochtig en muf.

“Psssst, hallo.”

Liggend op zijn buik speurde hij om zich heen. “Ja, hallo. Waar ben je dan?” Nog steeds hield hij rekening met een flauwe grap van Simon. Hij zag het olijke gezicht van zijn vriend al voor zich.

“Hallo, ik ben hier, onder het grote eikenblad,” piepte een zacht stemmetje.

Kasper wurmde zich verder onder de struik. “Waar dan? Ik zie niks.”

Het bleef een tijdje stil. Vlak voor hem schoten kleine, donkere beestjes paniekerig weg. Een pissebed spartelde op zijn rug en een spinnetje trok zich op aan een onzichtbare draad.

Kasper voelde iets kriebelen in zijn nek. Ver weg hoorde hij een deur dichtslaan. Hij wilde zich bijna terugtrekken, toen het stemmetje opnieuw klonk. “Ik laat me niet aan iedereen zien. Ik moet voorzichtig zijn.”

Vanonder een vergeeld eikenblad krulde langzaam een dikke regenworm omhoog. Kasper sperde zijn ogen wijd open. De dikke worm zocht even houvast in de lucht en liet zich toen met een plofje op de grond vallen. Kasper hield zijn adem in en durfde niets te zeggen.

“Hallo, kun je me zien?”

Kasper zei nog steeds niets. Was dit echt? Praatte deze worm tegen hem? Hij keek snel om zich heen en fluisterde hees: “Hoi, ik ben Kasper. Wie ben jij?”

“Ik weet dat jij Kasper heet,” antwoordde de worm. “Ik woon hier al lang. Ik heb je stem vaak gehoord.”

“Echt waar?” Kasper knipperde met zijn ogen. “Dat kan niet.”

“Wat bedoel je?”

“Wormen kunnen niet praten.”

“O nee? Wat doe ik dan?”

“Ja, maar ...”

“Wij kunnen wel praten. Niet iedereen kan ons verstaan, maar jij wel ...”

“O?!”

Kasper kneep in zijn arm om er zeker van te zijn dat hij niet droomde.

“Heb je je pijn gedaan?” vroeg de worm.

“Eh, ja. Ik viel keihard op de tegels.” Onwillekeurig voelde Kasper aan zijn bloederige knie. Hij beet op zijn lip.

De grijsbruine regenworm schudde het eikenblad van zich af, rekte zijn bovenlijf traag uit en kronkelde naar voren. Kasper staarde met grote ogen naar het lange, slijmerige lijf

en slikte. “Wauw, wat ben jij groot, zeg.” Hij drukte zichzelf wat op en legde zijn wijsvinger naast de worm. “Ik heb wel eens een worm in een jampotje gedaan, maar die was veel kleiner. Je bent dikker dan mijn vinger. Hoe komt dat?”

De worm slingerde zijn kop met een piepend lachje omhoog. “Ik ben oud en ik eet heel gezond.”

Kasper proestte het uit. “Pffff, je lijkt mijn moeder wel. Die zegt dat ook altijd.”

“Wormen vinden groene blaadjes lekker.” De regenworm kronkelde langzaam terug naar het vergeelde eikenblad. “Ik peuzel er heel wat van op. Ik lig vaak in jullie grasveld. Ik haal de losse grassprietjes naar beneden.”

De worm draaide zich in een cirkel en bleef stil liggen. “Mijn vaste plekje is hier. Onder de struik. Hier is altijd wat te eten. Onder dit eikenblad kan niemand me zien.”

“Wat doe je dan de hele dag?” vroeg Kasper nieuwsgierig.

“Ik volg jou en je zusje. En je vader en je moeder.”

“Ben je dan een spion, of zo?”

“Nee, hoor. Ik wil alleen alles weten. Ik wil de mensentaal leren. Ik luister naar verhalen. Die vertel ik verder onder de grond. Ik weet dat jij Kasper heet en je zusje Amy.”

Kasper plukte nerveus aan zijn haar. “Hoe heet jij dan?”

De worm kromp ineen en fluisterde: “Noem mij maar Lumbricus.”

“Wat zeg je?” Kasper boog zich dichterbij de worm toe.

“Lumbricus.”

Kasper herhaalde de vreemde naam en schrok ineens. “Eh, hoe laat is het eigenlijk?”

De worm schudde met zijn lijf en giechelde. “Hoe laat? Tijd? Daar kan ik je niet mee helpen. Als je weg moet, moet je gaan.”

Kasper vond het maar een raar antwoord. Eigenlijk was al-

les heel raar, bedacht hij zich plotseling. Lag hij hier echt te praten met een regenworm? Hij verschoof zijn blik naar de pis-sebed, die nog steeds in onmacht op zijn rug lag. Het spinnetje had zich achter een dikke tak verscholen. Zouden deze beestjes ook kunnen praten? Hij tuurde vanuit zijn schuilplaats de tuin in. De schaduw van een wolk gleed over zijn voetbal. Het achterwiel van zijn fiets bewoog niet meer. Hij draaide zich om en zei: “Ik moet gaan. Ik ga voetballen met mijn vriendjes. We zijn aan het trainen voor een voetbaltoernooi van school.”

De worm gleed langzaam uit zijn cirkel. “Ik wil je graag weer ontmoeten, Kasper. Ik heb nog zoveel te vertellen.”

Kasper knikte afwezig. “Oké, ik zal het aan mijn vader en moeder vragen.”

De worm verstijfde. “Nee, doe dat niet! We moeten dit geheimhouden. Ik praat alleen met kinderen.” “Speciale kinderen ...,” voegde hij er geheimzinnig aan toe.

Kasper keek verbaasd naar de worm en trok zijn schouders op. “Nou, dat is ook goed, hoor. Ik ga nu. Doei. Tot de volgende keer. Hoe was je naam ook alweer?”

“Lumbricus.”

Terwijl Kasper achteruit kroop, voelde hij zijn zere knie weer. Voordat hij opstond, tuurde hij nog één keer onder de struik. Vlak bij het eikenblad boorde de dikke worm een gat in de grond. Hoe langer Kasper ernaar keek, hoe gekker hij zich voelde. De worm perste zich in het gat en slingerde woest met zijn achterlijf heen en weer, alsof hij gedag zwaaide. Kasper sloeg de modder van zijn broek, boog het spatscherm van zijn fiets recht en spurtte naar het voetbalveld.

's Avonds, toen hij uitgeteld in bed lag, kwam zijn moeder nog even langs. Ze streek hem glimlachend door zijn lichtbruine haar.

“Hoe was je dag, Kasper?”

“O, goed.”

“Doet je knie nog pijn?”

“Een beetje ...” Ze zei gelukkig niets meer over de kapotte broek.

“Heb je lekker getraind met Simon?”

“Ja, ik heb één doelpunt gescoord. We hebben een sterk team voor het toernooi. Ik denk dat we gaan winnen.”

“Mooi, ik kom zeker kijken volgende week. Heb je nog iets anders gedaan?”

Kasper moest ineens weer aan de regenworm denken. Tijdens het voetballen had hij er niet meer aan gedacht, maar toen hij thuiskwam was hij meteen onder de struiken gedoken. Het eikenblad lag er nog, maar de worm was nergens meer te bekennen.

“Is er iets, Kasper?”

Hij schrok op uit zijn gepeins. “Eh, nee, niks. Mag ik nog wat lezen voordat ik ga slapen?”

“Eventjes dan.” Zijn moeder drukte een kus op zijn voorhoofd en stond op. Op de overloop trok ze de slaapkamerdeur achter zich dicht. “Welterusten, Kasper. Slaap lekker.”

Hoofdstuk

De redding

“Kan iemand mij de boter aangeven?”

Met een slaperig gezicht zat Kasper aan de ontbijttafel, samen met Amy en zijn moeder. Zijn vader was al vroeg naar de groentetuin gegaan om slaplanten in de kas te zetten. Het was zaterdag. De zon scheen tussen kleine wolkjes door en de geur van voorjaar hing in de lucht.

Kasper smeerde een dikke laag boter op zijn boterham en keek de tafel rond. “Is er nog hagelslag, mama?”

“Ja, ik denk het wel. Ik zal zo even kijken.” Zijn moeder verkruimelde de laatste boterham uit de broodzak, liep naar buiten en strooide de kruimels op het grasveld. Terug bij de tafel gaf ze een nieuw pak hagelslag aan Kasper. “En, wat gaan jullie doen vandaag?”

“Televisiekijken,” murmelde Amy met volle mond.

Haar moeder stak lachend haar tong naar haar uit. “Kasper, en jij?”

“O, ik ga vanmiddag met Simon spelen. We gaan penalty’s oefenen op het voetbalveld. Ons team heeft een goede keeper nodig.”

“Kijk, er komen allemaal musjes bij het brood.” Amy had zich op haar stoel omgedraaid en drukte een vinger tegen het raam. De mussen vlogen meteen weg.

“Je moet stil blijven zitten, Amy,” waarschuwde haar moeder. “Je zit vlak bij het raam. De vogels schrikken als je beweegt.”

“Daar zijn ze weer,” riep Kasper zachtjes. “Er komen steeds meer bij.”

Buiten pikten de mussen driftig naar de kruimels in het gras. Al snel vochten ze om de laatste restjes brood. Kasper begon te grinniken. “Ach, kijk, daar komt de merel aan. Jammer, te laat.” In de hoek van het grasveld hipte de zwarte vogel parmantig heen en weer. De mussen vluchtten luid kwetterend naar het dak van de burenen. De merel pikte venijnig in de grond en wierp af en toe zijn oranjegele snavel hoog in de lucht. Plots begon hij verwoed aan iets te trekken.

“Hij heeft een worm te pakken.” Kaspers moeder stond langzaam op.

“Hoe weet je dat?” vroeg Amy.

“Kijk maar eens goed.”

Kasper kon zien dat de merel iets uit de grond trok. De vogel zette beide pootjes schrap in het gras, alsof hij een wedstrijdje aan het spelen was. Aan beide kanten werd hard getrokken. Een lange sliert werd zichtbaar en Kasper gilte het ineens uit.

Amy liet van schrik haar boterham vallen. Kasper gooide zijn stoel omver en sprintte zo snel hij kon naar buiten. Woest zwaaiend met zijn armen rende hij op de merel af. “Kssstttttttt!”

De merel fladderde geschrokken weg en liet zijn prooi in de lucht los. De worm viel met een grote boog in het gras. Kasper rende ernaartoe en knielde bij het beestje neer. Kon een worm zich eigenlijk pijn doen? Nergens was bloed te zien. Hij probeerde tevergeefs de glibberige sliert vast te pakken. Hij graaide een handvol modder uit de tuin en wist uiteindelijk de worm erin te zetten. Met zijn gezicht vlak boven de modder fluisterde hij: “Hallo, ik ben Kasper. Wie ben jij? Kun jij ook praten?”

Het bleef stil in zijn handpalm. De worm probeerde uit alle macht een holletje in de modder te boren. Er kleefden korrels zand op zijn lijf. Terwijl Kasper naar de eikenboom achter in de